

А.В. Гончарова

(Дніпропетровська філія інституту інноваційних технологій і змісту освіти)

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ АКРЕДИТАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

У щорічному посланні до Верховної Ради України у 2011 році Президент України Віктор Янукович наголосив, що розглядає реформу освіти як одне з ключових завдань 2011 і наступних років.

В Національній стратегії розвитку освіти на 2012-2021 роки проаналізований стан освітньої галузі, її основні проблеми та визначені основні завдання для здійснення стабільного розвитку і нового якісного прориву в національній системі освіти і науки України.

Розбудові національної системи освіти заважає недосконалість законодавчого поля для функціонування освітньої галузі. Однак, останнім часом на урядовому рівні прийнято низку надзвичайно важливих для освіти державних цільових програм, але оновлення чинної законодавчої та нормативно-правової бази системи освіти – це потреба сьогодення. І, насамперед, це доробка та прийняття Закону України «Про вищу освіту», який послужив би основою для удосконалення процедур ліцензування та акредитації освітньої діяльності навчальних закладів.

Контроль якості підготовки фахівців у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації здійснюється органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти шляхом проведення акредитаційної експертизи навчально-виховного процесу підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 978 від 09.08.2011 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 1124 від 31.10.2011) «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» акредитація спеціальності у навчальному закладі з певного напрямку за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем – це державне визнання відповідності рівня підготовки фахівців з цієї спеціальності державним вимогам.

Акредитація проводиться один раз у 5 років, а для навчальних закладів, які мають статус національного, – 10 років.

Перед проведенням акредитації навчальний заклад подає до Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України звіт у формі самоаналізу, де аналізується відповідність кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення державним вимогам, якість підготовки фахівців за результатами контрольних робіт з фундаментальних, гуманітарних та фахових дисциплін та інші показники. Так оцей документ і повинні брати за основу експерти при проведенні акредитаційної експертизи, перевіряючи заявлені дані

з фактично наявними у навчальному закладі. Якщо є відхилення, то вказати які і з яких причин, якщо немає, то підтвердити відповідність звітних даних.

Замість заповнення наново безлічі таблиць і діаграм, краще увагу перенести в навчальні аудиторії, де студенти виконують комплексні контрольні роботи (завдання) з різних навчальних дисциплін. А також завітати до аудиторій, де йде захист дипломних проектів (робіт).

Тим самим студенти відчують свою співучасть за результати акредитації спеціальності. Зрозуміють свою відповідальність за якість підготовки до контрольних робіт (завдань), в цілому до навчання, бо результати ККР, ККЗ будуть розглядатися Державною акредитаційною комісією і впливати на її рішення про акредитацію та видачу сертифікату про акредитацію (або відмову в акредитації) спеціальності.

Може є сенс залучати до складу експертних комісій роботодавців. Тим більше, що об'єднання роботодавців, наприклад, федерація металургів України і підприємства, які відносяться до цієї галузі, відчувши дефіцит кваліфікованих працівників, почали розробляти професійні стандарти для спеціалістів гірничо-металургійного комплексу. Ці професійні стандарти стануть базою для нових освітніх стандартів. Також назріла потреба створити галузеві ради, які брали би участь у перегляді кваліфікацій, стандартів і їх представників можна було б залучати до акредитації спеціальностей.

Активне обговорення проблем щодо акредитації вищих навчальних закладів і спеціальностей педагогічною спільнотою сприятиме демократизації, спрощенню та прозорості цієї процедури.

О.В. Горпинич

(Національний гірничий університет)

ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ КАДРІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НА ПІДСТАВІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Постановка проблеми. Кардинальні зміни у вітчизняній системі вищої професійної освіти зв'язані як з фундаментальними факторами еволюції світового освітнього середовища, так і з поточними процесами соціально-економічного, політичного, демографічного розвитку України. Сучасні світові та європейські тенденції розвитку вищої освіти в контексті Болонського процесу характеризуються такими основними рисами як: широкою диверсифікацією типів та видів вищої освіти; введенням нових структур кваліфікацій з використанням узгоджених дескрипторів; впровадженням компетентнісного підходу до освітнього процесу; зростанням автономії та академічних свобод вищих навчальних закладів поряд з посиленням їх підзвітності; постійною адаптацією освітніх програм до майбутніх потреб суспільства.

Аналіз останніх досліджень. Досягнення європейського рівня якості є національним пріоритетом, передумовою національної безпеки країни та